

Dialog om remissförslag av Vårt Gotland 2040 – regional utvecklingsstrategi för Gotland

Nedan finns korta noteringar från tre genomförda dialoger om remissförslaget av Vårt Gotland 2040. Dialogerna hölls i Vamlingbo 3 mars, Rone 4 mars och i Kräklingbo den 9 mars 2020.

Vilka frågor och synpunkter togs upp vid de olika stationerna? Stationernas teman är hämtade från avsnittet *Tio områden som bidrar till att målen nås* i remissförslaget av Vårt Gotland 2040. Hela förslaget finns på <https://rus.gotland.se>

Vamlingbo 3 mars 2020

60 deltagare.

Övergripande synpunkter

- Det är mycket som är positivt och bra i förslaget, men visionen skulle kunna utvecklas.
- Det är väldigt övergripande och fluffigt. Det här skulle kunna vara vilken plats som helst.
- RUS koppling till LUP (lokala utvecklingsprogram)? En tydlighet hur de hänger ihop saknas.

Station: Hälsa och delaktighet/Kultur

- Kultur en lysande bärare för socialt, kulturellt och bildande målsättningar.
- Viktigt med bra och trygg äldreomsorg.
- Viktigt med aktiviteter som genererar möten mellan fastboende och deltidsboende, inkluderat "häng" för barn och ungdomar där de möts - vilket kan ge kontakter/anledning att flytta hit permanent.

Station: Klimat och energiomställning/Miljö och vattenförsörjning

- Hur ska Sudret se ut 2040? Fritt; tillgängligt och rent! Inga skyltar med tillträde förbjudet!
- Vattnet ska räcka till alla – möjliggöra för folk att bygga och bo där de vill, Testbädd Storsudret ska väl möjliggöra det.
- Hur tänker vi med kollektivtrafiken?
- Hur hanteras utpekandet som pilot i energiomställningen, tas det tillvara i alla nämnder?
- Frågor om elkabel, koldioxidlagring, vatten bygglov mm.

Station: Kompetensförsörjning och livslångt lärande

- Busskommunikationer på Storsudret. Fler avgångar mot, och hem från Visby, varje dag efterfrågas.
- Rekrytering till universitetet viktig. Vilka program som finns och om de som läser på programmen får jobb.
- Vikten av att det finns skolor över hela ön. Viktigt för att folk ska vilja etablera sig på landsbygden.

Station: Attraktionskraft för ökad befolkning

- Kunna bo på hela ön!
- Svårt att bo på hela ön om man inte kan resa kollektivt.
- Bibliotek, skola och kollektivtrafik – det är offentlig service som vi vill ha i Burgsvik.
- Behövs fler som väljer att bo här året runt. Jobb finns ju! Det är utmaningen; att få hit fler i arbetsför ålder som vill bo här på riktigt
- Visby blir överexploaterat. Kan man inte från politiskt håll bromsa Visby och bygga på annat håll?
- Kan vi öka skolans möjligheter till undervisning på distans? För möjlighet att bo på landsbygd.
- Positivt att vi uttalar att det är personer i arbetsför ålder som vi vill få till Gotland.
- Ser man kopplingen mellan att vi vill få fler i arbetsför ålder till översynen av skolan? Att de som vi riktar oss till är de som har familjer och i behov av förskola och skola skulle drabbas av eller inte se attraktionen om det blir nedläggningar.

Station: Kommunikationer/Bostadsförsörjning och byggande

Kommunikationer:

- Kan färjorna köra vissa turer långsammare så kan det spara en del utsläpp.
- Synpunkter kring nya gasfärjorna och hur mycket bättre/sämre de är ur utsläppssynpunkt.
- Bra att näringslivet får vara med och påverka kommande färjeupphandling, men hur kan privatpersoner få göra sin röst hörd?
- Konkurrens är viktigt och borde uppmuntras mer, fler färjeaktörer kan göra så att tillförlitlighet, tillgänglighet och utbud förbättras.
- Under vintern går färjorna oftast knappt halvfulla, kan man inte använda mindre färjor under del av året och på vissa avgångar? Det borde kunna ge lägre utsläpp.
- Långsiktigt kan det vara vettigt med vätagasdrift av färjorna, men det kan knappast bli aktuellt för nästa avtalsperiod.
- Hur gör andra öar med sin färjetrafik? Det borde finnas en större samordning kring detta.
- I framtiden kanske del av transporten av gods kan ske utsläppsfritt med luftskepp. Det finns redan kommersiella sådana i drift på andra håll.

Kollektivtrafik

- Bussar får gärna gå oftare och året om.

Bostadsförsörjning och byggande:

- Fler boenden för ökad inflyttning behövs, differentierat boende.
- Dubbel markanvisning är ett bra koncept för att få igång byggande på landsbygden. Burgsvik har många bra tomter som skulle passa för ett sådant koncept.
- Det måste byggas mer hyresrätter på landsbygden. Kan man inte ställa krav på Gotlandshem att se till att det byggs i Burgsvik?

- Ungdomarna har inte råd att köpa sin första bostad på Sudret med de höga fastighetspriserna som gäller. Bostadsrätter som byggs blir oftast sommarboenden. Det måste byggas hyresrätter.
- Det finns mycket mark som ägs av regionen i Burgsviksområdet och som borde läggas ut för försäljning/markanvisning. Det finns ett stort intresse av att bygga.
- Svårt för yngre och oprövade företagare att få finansiering för att kunna bygga upp och expandera företag/verksamheter, bankerna är tuffa i kreditprövningen. Finns lokala finansieringslösningar som testas och som är lovande.
- Svårt med bygglov.

Station: Näringslivsutveckling/Innovation och forskning

- Östersjöns välmående, Gotland borde ta ledartröjan för att minska algblomningen. Skapa ett kluster för detta.

Station: Översiktsplan

- Gå in och läs vilka förslag och idéer som har ritats in på kartan hittills eller lämna dina egna förslag och idéer om Gotlands framtida mark- och vattenanvändning www.gotland.se/tidigdialog

Rone 4 mars 2020

40 deltagare.

Övergripande synpunkter

- Använd ett språk som är inbjudande och enkelt. Annars risk för exkluderande.
- Resilient – den typen av ord fungerar inte.
- Kultur använder vi-form och Hälsa använder människor (dem).

Station: Näringslivsutveckling/Innovation och forskning

- Offentlig upphandling
- Lokala utvecklingsbolag som utvecklingskraft
- Regionens tjänster ute på landet – vägskötsel, gatlyktor m.m.
- Fiberföreningarna som utvecklingskraft
- Lantbrukets förutsättningar, alla åker till stan, ingen handlar lokalt.

Station: Miljö och vattenförsörjning

- Region Gotland borde satsa på att återskapa våtmarker, som samtidigt kan utgöra vattenreserver för lantbrukets bevattningsbehov.
- Oro för kalkindustrins vidare expansion söderut från Klintehamn och för alla med eget vatten som kommer drabbas. Vem för deras talan?

Station: Klimat och energiomställning

Station: Hälsa och delaktighet

- Främja det som gör att man kan ta ansvar för sin egen hälsa innan det går över till sjukvård.
- Se och räkna på samhällsekonomiska effekter och prioritera utifrån det.

Station: Kultur

- Vad betyder ordet tvärssektoriellt?
- Inledande texten på kultur är lång.
- En viktig del att lyfta fram är att tillgängliggöra den natur och kultur som finns.

Station: Kompetensförsörjning och livslångt lärande

- Kompetens; vi har fantastiska utbildningsmöjligheter men vi får inte studenterna att stanna kvar.
- Barnomsorg på obekvämlig arbetstid viktigt för personalförsörjning inom regionens verksamheter, som äldreomsorg och sjukvård.

Station: Bostadsförsörjning och byggande

Station: Kommunikationer

- Bygg ut kollektivtrafiken där tillräckligt befolkningsunderlag finns.
- Utöka kollektivtrafiken.

Station: Attraktionskraft för ökad befolkning

Station: Översiktsplan

- Gå in och läs vilka förslag och idéer som har ritats in på kartan hittills eller lämna dina egna förslag och idéer om Gotlands framtida mark- och vattenanvändning www.gotland.se/tidigdialog

Kräklingbo 9 mars 2020

33 deltagare.

Övergripande synpunkter

- Hela processen med att ta fram RUS och att genomföra RUS måste bygga på lokala förutsättningar. Kan vi utgå från serviceorter/serviceområden? Det blir för stort och svårt att skapa engagemang lokalt när det kommer uppifrån.
- Formuleringar i programtexten. Det är bra att *gå före*, det visar på en vilja och dessutom är vi ju utpekade av regeringen, men varför står det att vi ska vara ”i framkant”? Det är

inget bra uttryck, när vi är framme vid målet om ett hållbart samhälle vill vi ju att fler/alla ska nå dit.

Station: Hälsa och delaktighet

- Hur påverkar förekomsten av läkemedel i vattnet hälsan?
- Det behövs ett mer systematiskt omhändertagande av suicid för att förebygga självmord.

Station: Kultur

Station: Klimat och energiomställning och Miljö och vattenförsörjning

Vatten

- Planer finns på utbyggnad av kommunalt VA, men i olika steg, tar tid.
- Vattnet i trakten är erkänt dåligt, med innehåll av salt, gas och missfärgningar. Det nämns som ett hinder för att få fler att bo här.
- Inget gemensamt ansvar finns för alla med enskilt vatten och att samverkanslösningar blir en för stor fråga för enskilda att ta tag i.
- Önskemål om konsult hjälp och VA-rådgivning. Önskan att regionen på något vis samordnar VA-rådgivning.

Energi

- Tredje kabeln behövs snarast. Den ska vara en likströmskabel. Nätavgifterna gör att (här, på resten av Gotland och i hela Sverige), vindkraftverken är nedväxlade och inte får producera fullt.
- Exempel på lokalt energiomställningsarbete från Austerland Energi. Börja lokalt, bygg vidare.

Station: Kompetensförsörjning och livslångt lärande

- Saknar en strategisk inriktning om bildning/folkbildning. Lägg till ytterligare en punkt: främja det livslånga lärandet genom bildning.
- Svårt att förstå meningen/strategisk inriktning: Ökad innovation inom hållbart inkluderande arbetsliv (byt ut inom till ”som syftar till”)
- Komplettera strategisk inriktning till ”ger alla ungdomar möjlighet att fullfölja gymnasiestudier”

Station: Attraktionskraft för ökad befolkning

- Det är brist på förskoleplatser, barn har köat länge till vissa förskolor. Inga utbyggnader pga. sparkrav. Inga nyanställningar för att det sparas där också. Varför då utbilda sig till förskollärare?

Station: Kommunikationer

- Fokus i samtalen var mycket på linjer och avgångar och turtäthet i kollektivtrafiken, men även om drivmedel (vätgas och el hellre än biogas).
- Utöka kollektivtrafiken.
- Hellre en utvecklad stomlinjetrafik med rakare linjer och tätare turer. Det gör inget om det blir några extra meter till hållplatserna.
- Bygg ut pendlarparkeringar för bil och cykel på strategiska punkter.”

- Det vore bra om man kunde ringa och boka bussen då man reser så sällan. (Anropsstyrd trafik)
- Viktigt med standarden på vägarna.
- Fibernät i olika socknar borde i högre grad kopplas ihop. Finansiering krävs.

Station: Bostadsförsörjning och byggande

- Viktigt med likabehandling i planprocessen.
- Skippa vattentoaletter i nybyggnation.

Station: Näringslivsutveckling/Innovation och forskning

- Vattenfrågan, kapacitetsbrist reningsverk sätter stopp för både bostäder och verksamheter i Katthammarsvik. Det är ett stort hinder för företagande.
- Gotland har många småföretag, men tillväxtviljan är låg. Man vill inte låta sitt företag växa över familjeföretagsnivån, företagande mer en livsstil.
- Hur skapa näringslivsutveckling genom ensamföretagare i samverkan?

Station: Översiktsplan

- Gå in och läs vilka förslag och idéer som har ritats in på kartan hittills eller lämna dina egna förslag och idéer om Gotlands framtida mark- och vattenanvändning www.gotland.se/tidigdialog